

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 grudnia 2020 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu X Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w następującym składzie:

Przewodniczący: Sędzia Anna Garncarz

Protokolant: Katarzyna Kunik

po rozpoznaniu w dniu 23 grudnia 2020 r. we Wrocławiu na rozprawie sprawy

z powództwa R. W.

przeciwko (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P.

o należności z tytułu podróży służbowych

I. zasądza od strony pozwanej (...) sp. z o.o. z siedzibą w P. na rzecz powoda R. W. kwotę 16.791,59 zł (szesnaście tysięcy siedemset dziewięćdziesiąt jeden złotych 59/100) wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od 11 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2015 r. oraz ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty,

II. oddala powództwo w pozostałym zakresie,

III. zasądza od powoda na rzecz strony pozwanej 1.052,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego,

VI. nakazuje stronie pozwanej uiścić na rzecz skarbu Państwa (kasa tut. Sądu) kwotę 2.698,06 zł tytułem zwrotu części kosztów sądowych poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa,

V. pozostałe koszty zalicza na rachunek Skarbu Państwa,

VI. wyrokowi w pkt. I. nadaje rygor natychmiastowej wykonalności do kwoty 2.700,00 zł brutto.

UZASADNIENIE

Powód R. W. pozwem wniesionym w dniu 21 grudnia 2015 r. (data stempla pocztowego, k. 36) skierowanym przeciwko stronie pozwanej (...) sp. z o.o. z siedzibą w P., domagał się zasądzenia od strony pozwanej na jego rzecz kwoty 42.720,00 zł tytułem diet za podróże służbowe oraz ryczałtów za noclegi w podróżach służbowych za 2012 r. wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 11 stycznia 2013 r. do dnia zapłaty oraz zasądzenia na jego rzecz zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

Uzasadniając swoje żądania powód podniósł, że był zatrudniony u strony pozwanej na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego w transporcie międzynarodowym na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu pracy w okresie od 1 września 2001 r. do 3 października 2014 r. W umowie o pracę ustalono, że przysługuje mu wynagrodzenie ryczałtowe wg kalkulacji stanowiącej załącznik do umowy. Zgodnie z załączoną do umowy o pracę kalkulacją wynagrodzenia ryczałtowego przysługiwało mu wynagrodzenie w wysokości 849,91 zł brutto, na które składało się: wynagrodzenie zasadnicze w kwocie 700,00 zł, liczba 14 godzin nadliczbowych w

wysokości 55,02 zł, w tym zwiększenie wynagrodzenia za godziny nadliczbowe w kwocie 58,38 zł, dodatek w wysokości 50%, tj. 20,85 zł, dodatek w wysokości 100%, tj. 47,40 zł, dodatek za pracę w porze nocnej w wysokości 54,00 zł.

Dalej powód zaznaczył, że w czasie podróży służbowej otrzymywał około 40,00 euro tytułem diety zagranicznej, niemniej jednak strona pozwana rozliczając jego podróże zagraniczne tylko częściowo rozliczyła wyłącznie diety, pomijając w tym przedmiocie obowiązujące stawki. Co istotne, strona pozwana nie dokonała rozliczeń i wypłaty w zakresie noclegów w czasie podróży służbowej pracownika. Powód podniósł, że pracodawca przyjął w zakładzie pracy zasadę osobistego odbioru częściowego należnych pracownikowi diet za pokwitowaniem dokumentu KW, którego kopii pracownik nigdy nie otrzymywał.

Powód wskazał, że w momencie podpisania umowy o pracę z pracodawcą jak i w ciągu całego okresu zatrudnienia strona pozwana nie przedstawiła mu żadnego postanowienia układu zbiorowego pracy lub regulaminu wynagradzania, który regulowałby powyższe kwestie. Nadto strona pozwana nie informowała go o istnieniu ww. aktów prawa pracy i nie wskazała jakiegokolwiek miejsca, w którym owe akty mogłyby się znajdować.

W ocenie powoda, na podstawie własnych zapisów podróży w trasach międzynarodowych oraz w oparciu o otrzymywane diety i obowiązujące przepisy w zakresie stawek za diety i noclegi, za 2012 r. strona pozwana winna mu wypłacić kwotę dochodzoną pozwem. Powód zaznaczył, że do jej wyliczenia przyjął średni kurs euro w kwocie 4,00 zł, co stanowi średnią niższą niż w rzeczywistości (k. 3-5).

Nakazem zapłaty z 14 stycznia 2016 r., sygn. akt X Np 4/16, wydanym w postępowaniu upominawczym, tut. Sąd nakazał stronie pozwanej, żeby w ciągu dwóch tygodni od doręczenia tego nakazu zapłaciła na rzecz powoda kwotę 42.720,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 stycznia 2013 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 1.800,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, a ponadto nakazał stronie pozwanej uiścić na rzecz Skarbu Państwa kwotę 534,00 zł tytułem opłaty od pozwu, od uiszczenia której powód był zwolniony z mocy ustawy albo wnieść w tymże terminie sprzeciw (k. 38).

Składając sprzeciw od nakazu zapłaty, strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa prawnego.

Uzasadniając swoje stanowisko w sprawie, strona pozwana zarzuciła, że powodowi w sposób należyty były naliczane i wypłacane stosowne diety oraz zwrot kosztów noclegu. Otrzymywał zryczałtowane wynagrodzenie skalkulowane jako zawierające wynagrodzenie zasadnicze, wynagrodzenie za godziny nadliczbowe, dodatkowe wynagrodzenie za pracę w porze nocnej oraz wynagrodzenie za pełnione dyżury. Wartość diet przyjęta przez zarząd wynosiła 40 euro, a za nocleg 20,00 euro. Należne diety oraz ryczałty były wypłacane powodowi na podstawie przedstawionych przez niego dokumentów i zweryfikowanych przez pracodawcę (k. 43-44).

Pismem z 25 kwietnia 2017 r. powód sprecyzował żądanie pozwu w ten sposób, iż dochodzi zasądzenia od strony pozwanej wraz z ustawowymi odsetkami jak w pozwie, następujących kwot:

- 18.891,34 zł tytułem ryczałtów za noclegi za 2012 r.,
- 23.828,66 zł tytułem dopłaty do diet (k. 217-v. 218).

Pismem z 22 października 2018 r., strona pozwana podniosła zarzut przedawnienia zmienionego roszczenia (k. 391-v. 392).

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny.

Strona pozwana (...) sp. z o.o. z siedzibą w P., prowadzi działalność gospodarczą, w zakresie której zajmuje się m.in. transportem drogowym towarów oraz działalnością usługową wspomagającą transport lądowy.

Dowód:

- Okoliczności bezsporne.

Powód R. W. był zatrudniony u strony pozwanej w okresie od 1 listopada 2010 r. do 3 października 2014 r., w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego pow. 3,5 tony.

Dowód:

- Okoliczności bezsporne, akta osobowe powoda

W treści umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony z dnia 1 września 2001 r. strony ustaliły, że powód będzie otrzymywał wynagrodzenie ryczałtowe wg kalkulacji stanowiącej załącznik do umowy + premia uznaniowa do 100% wynagrodzenia zasadniczego (pkt 4 umowy). Strony nie uzgodniły innych warunków zatrudnienia (pkt. 5 umowy).

Zgodnie z aneksem do umowy o pracę nr (...) z 1 czerwca 2010 r. wynagrodzenie zasadnicze powoda zostało określone na kwotę 1.730,00 zł zgodnie z załączoną kalkulacją:

1. stawka wynagrodzenie zasadniczego – 1.730,00 zł,

2. liczba godzin nadliczbowych:

- zwiększenie wynagrodzenia za 21 godz. – 216,25 zł,

- dodatek w wysokości 50% - 77,23 zł,

- dodatek w wysokości 100% - 61,79 zł

3. inne dodatki:

- za prace w porze nocnej 30godz. – 47,04 zł,

- za dyżury – 267,70 zł.

Razem ryczałt 2.400,00 zł.

Dowód:

- Umowa o pracę z 01.09.2001 r.; aneks do umowy o pracę – w katach osobowych (oryginał + 2 kserokopie).

U strony pozwanej od 1995 obowiązuje regulamin pracy, a od 2005 r. został wprowadzony regulamin wynagradzania. Wysokość diet i ryczałtów była regulowana zarządzeniami zarządu spółki w oparciu o obowiązujący regulamin wynagradzania. Regulamin znajduje się w dziale zatrudnienia, gdzie każdy z pracowników ma możliwość zapoznania się z jego treścią. Regulamin jest wywieszony również na tablicy ogłoszeń. W przypadku zmian w regulaminie pracownicy są o nich informowani na spotkaniach organizowanych przez zarząd spółki.

W okresie zatrudnienia powód nie zgłaszał żadnych zastrzeżeń odnośnie niezapoznania się z regulaminem wynagradzania.

Dowód:

- Zeznania świadka E. L. – e-protokół karta 245 (płyta CD),

- Zeznania świadka R. B. – e-protokół karta 269 (płyta CD),

- Zeznania świadka J. W. – e-protokół karta 286 (płyta CD),

- Zeznania świadka P. J. – e-protokół karta 286 (płyta CD),
- Zeznania świadka P. K. – e-protokół karta 286 (płyta CD),
- Wyjaśnienia przesłuchanego w char. strony pozwanej R. C. – e-protokół karta 302 (płyta CD).

Zgodnie z regulaminem wynagradzania, pracownikom zatrudnionym na stanowisku kierowcy przysługiwało wynagrodzenie ryczałtowe. Kalkulacja ryczałtu stanowiła załącznik do umowy o pracę kierowcy (§ 8 regulaminu).

Wypłata wynagrodzenia za pracę następowała w terminie - do ostatniego dnia każdego miesiąca (§ 11ust. 1 regulaminu).

Do należności pracowników z tytułu podróży służbowych stosowało się:

- wysokość diet i ryczałtów za noclegi ustalaną zarządzeniem wewnętrznym zatwierdzonym przez zarząd spółki (§ 12 regulaminu).

Regulamin wszedł w życie po upływie dwóch tygodni od dnia obwieszczenia na tablicy ogłoszeń, tj. od 14 kwietnia 2005 r. (§ 13 regulaminu).

Zgodnie z zarządzeniem z 31 marca 2005 r., w dniu wydania zarządzenia w sprawie ustanowienia regulaminu wynagradzania, osoba prowadząca sprawy kadrowe miała wyłożyć do wiadomości ogółu pracowników w miejscach do tego wyznaczonych pełne teksty zarządzenia i regulaminu wynagradzania oraz miała poinformować wszystkich pracowników o terminie wejścia w życie regulaminu.

Dowód:

- Kserokopia zarządzeń – karta 45,
- Kserokopia regulaminu – karta 47-v. 48.

Do momentu wejścia Polski do Unii Europejskiej kierowcy byli rozliczani z tzw. „kilometrówek”. Po zmianach początkowo kierowcy otrzymywali same diety, a po pewnym czasie również ryczałty za noclegi. Początkowo diety były wypłacane w wysokości zależnej od danego kraju, a później wprowadzono dietę oraz ryczałt stałej stawce.

Dowód:

- Zeznania świadka J. W. – e-protokół karta 286 (płyta CD).

W 2012 r., w spółce obowiązywało zarządzenie wewnętrzne z 31 stycznia 2011 r. w sprawie wysokości diet, zgodnie z którym od 1 lutego 2011 r. dieta wynosiła 40 euro natomiast ryczałt za noclegi 20 euro na terenie Unii Europejskiej. Jeżeli w danym kraju obowiązuje niższa stawka wg. rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 30 grudnia 2002 r., wtedy stawką docelową była stawka niższa wg rozporządzenia.

Dowód:

- Kserokopia zarządzeń – karta 49.

Po powrocie z wyjazdu służbowego kierowca przedstawiał dyspozytorowi, do którego był przypisany, wypełnioną przez siebie kartę drogową oraz delegację służbową z wyjazdu zagranicznego wraz z rachunkami za paliwo, opłatami drogowymi itp. Po ich sprawdzeniu przez spedytora są przekazywane do weryfikacji i podpisywania przez dyrekcję, a następnie trafiają do księgowości, gdzie dokonuje się rozliczenia delegacji poprzez system komputerowy, według ustalanych przez zarząd spółki stawek.

Rozliczenie diet i ryczałtów, kierowcy otrzymują w gotówce do ręki. Są one wypłacane raz w miesiącu około 10-go każdego miesiąca. Ich wypłatą zajmuje się tylko B. Z.. Jeżeli z jakiś powodów kierowca nie może odebrać naliczonego świadczenia (np. jest w trasie) wówczas może odebrać je inna osoba wskazana przez pracownika (np. inny pracownik, członek rodziny). Świadczenia te były wypłacane osobie upoważnionej za pokwitowaniem. Pokwitowania te nie były archiwizowane, gdyż dla B. Z. podstawowym dokumentem był dokument KW zgodny z rozliczeniem delegacji, podpisany tylko i wyłącznie przez kierowcę. Dlatego archiwizowane dokumenty KW były podpisywane przez kierowców „in blanco” i pozostawały do dyspozycji księgowości. Dokumenty te były wypełniane dopiero po rozliczeniu delegacji kierowcy. Wówczas wpisywano miesiąc delegacji np. „delegacja 09” oraz kwotę z tego tytułu. Wynikało to z tego, że w księgowości rozliczenia są dokonywane miesięcznie. Jeżeli delegacja wypisana była przez kierowcę i potocznie mówiąc „złamał” on miesiąc, to delegację trzeba było zaksięgować do następnego miesiąca, bo system nie pozwalał dzielić, bądź dodawać do następnego miesiąca, miesiąca poprzedniego. Kierowcy nie byli informowani w jaki sposób były uzupełniane podpisywane przez nich KW „in blanco”, nie przekazywano im też ich kopii uzupełnionych dokumentów. Na dokumentach KW była wpisywana data księgowania rozliczenia podróży służbowych, a nie data wypłaty gotówki.

Pieniądze za delegacje były wypłacane kierowcom tylko w gotówce, po przedstawieniu wszystkich dokumentów z podróży służbowej. Taka forma wypłaty miała na celu zmobilizowanie kierowców do niezwłocznego rozliczenia dokumentów z odbytej podróży służbowej, które stanowią podstawę do fakturowania przez stronę pozwaną świadczonej usługi przewozu. Należności z tytułu podróży służbowych za dany miesiąc są wypłacane do 10 dnia następnego miesiąca.

Wynagrodzenie zasadnicze jest wypłacane kierowcom na konto bankowe.

Dowód:

- Zeznanie świadka E. L. – e-protokół karta 245 (płyta CD),
- Zeznanie świadka B. Z. – e-protokół karta 245 (płyta CD),
- Zeznanie świadka R. B. – e-protokół karta 269 (płyta CD),
- Zeznanie świadka B. K. – e-protokół karta 269 (płyta CD),
- Zeznanie świadka W. K. – e-protokół karta 269 (płyta CD),
- Zeznanie świadka J. W. – e-protokół karta 286 (płyta CD),
- Zeznanie świadka M. F. – e-protokół karta 286 (płyta CD),
- Zeznanie świadka P. J. – e-protokół karta 286 (płyta CD),
- Zeznanie świadka P. K. – e-protokół karta 286 (płyta CD),
- Zeznanie świadka J. K. – e-protokół karta 286 (płyta CD),
- Zeznanie świadka M. W. (1) – e-protokół karta 286 (płyta CD),
- Wyjaśnienia powoda R. W. – e-protokół karta 302 (płyta CD),
- Wyjaśnienia przesłuchanego w char. strony pozwanej R. C. – e-protokół karta 302 (płyta CD),

Samochody ciężarowe, którymi dysponowała strona pozwana były wyposażone w miejsca do spania, klimatyzacje, lodówki. Kierowcy będący w trasach spali w kabinach kierowanych pojazdów. Mieli zakaz parkowania na płatnych parkingach.

Dowód:

- Zeznania świadka R. B. – e-protokół karta 269 (płyta CD),
- Zeznania świadka B. K. – e-protokół karta 269 (płyta CD),
- Zeznania świadka W. K. – e-protokół karta 269 (płyta CD),
- Wyjaśnienia powoda R. W. – e-protokół karta 302 (płyta CD),
- Wyjaśnienia przesłuchanego w char. strony pozwanej R. C. – e-protokół karta 302 (płyta CD).

W 2012 r. powód odbył następujące podróże służbowe (na terenie kraju i poza granicami kraju), za które strona pozwana naliczyła mu następujące należności:

1. od 4 styczeń – 3 luty ((...)) – łączny koszt 7.391,12 zł (diety 1.200,00 euro – 5.039,40 zł; ryczałt za noclegi 560,00 euro – 2.351,72 zł; tytułem kosztów poniesionych poza granicami kraju),
2. od 6-7 luty (Q480) – łączny koszty 57,50 zł (dieta 23,00 zł, ryczałt za noclegi 34,50 zł - tytułem kosztów poniesionych na terenie kraju),
3. od 10-18 luty ((...)) – łączny koszt 1.488,21 zł (dieta 253,33 euro - 1.042,28 zł, ryczałt za noclegi 100,00 euro - 411,43 zł tytułem kosztów poniesionych poza granicami kraju oraz dieta 34,50 zł tytułem podróży na terenie kraju),
4. od 20-28 luty – łączny koszt 1.632,43 zł (dieta 280,00 euro – 1.152,00 zł, ryczałt za noclegi 100,00 euro - 411,43 zł tytułem kosztów poniesionych poza granicami kraju oraz dieta 34,50 zł, ryczałt za noclegi 34,50 zł tytułem podróży na terenie kraju),
5. od 29 luty – 12 marzec – łączny koszt 2.880,01 zł (dieta 480,00 euro – 1.974,86 zł, ryczałt za noclegi 220,00 euro – 905,15 zł tytułem kosztów poniesionych poza granicami kraju),
6. od 14-16 marzec ((...)) – łączny koszt 288,53 zł (dieta 33,00 euro – 136,69 zł, ryczałt za noclegi 20,00 euro – 82,84 zł tytułem kosztów poniesionych poza granicami kraju oraz dieta 34,50 zł, ryczałt za noclegi 34,50 zł tytułem podróży na terenie kraju),
7. od 21 marzec – 21 kwiecień ((...)) – łączny koszt 7.200,95 zł (dieta 1.2000,00 euro – 5.026,20 zł, ryczałt za noclegi 500,00 euro – 2.094,25 zł tytułem kosztów poniesionych poza granicami kraju oraz dieta 46,00 zł, ryczałt za noclegi 34,50 zł tytułem podróży na terenie kraju),
8. od 26 kwiecień – 1 czerwiec – łączny koszt 8.886,53 zł (dieta 1.373,33 euro – 6.027,41 zł, ryczałt za noclegi 620,00 euro – 2.721,12 zł tytułem kosztów poniesionych poza granicami kraju oraz dieta 69,00 zł, ryczałt za noclegi 69,00 zł tytułem podróży na terenie kraju),
9. od 08-15 czerwiec ((...)) – łączny koszt 1.677,56 zł (dieta 280,00 euro – 1.174,29 zł, ryczałt za noclegi 120,00 euro – 503,27 zł tytułem kosztów poniesionych poza granicami kraju),
10. od 18 czerwiec – 17 lipiec – łączny koszt 6.302,12 zł (dieta 1.013,33 euro – 4.249,80 zł, ryczałt za noclegi 440,00 euro – 1.845,32 zł tytułem kosztów poniesionych poza granicami kraju oraz dieta 103,50 zł, ryczałt za noclegi 103,50 zł tytułem podróży na terenie kraju),
11. od 8-18 sierpień ((...)) – łączny koszt 2.166,52 zł (dieta 373,33 euro – 1.533,83 zł, ryczałt za noclegi 140,00 euro – 575,19 zł tytułem kosztów poniesionych poza granicami kraju oraz dieta 23,00 zł, ryczałt za noclegi 34,50 zł tytułem podróży na terenie kraju),

12. od 20 sierpień – 12 wrzesień – łączny koszt 5.410,65 zł (dieta 880 euro – 3.615,48 zł, ryczałt za noclegi 420,00 euro – 1.725,57 zł tytułem kosztów poniesionych poza granicami kraju oraz dieta 34,50 zł, ryczałt za noclegi 34,50 zł tytułem podróży na terenie kraju),

13. od 18 wrzesień – 18 październik ((...)) – łączny koszt 6.959,80 zł (dieta 1.180,00 euro – 4.830,92 zł, ryczałt za noclegi 520,00 euro – 2.128,88 zł tytułem kosztów poniesionych poza granicami kraju),

14. od 24 październik – 2 listopad ((...)) – łączny koszt 1.996,30 zł (dieta 340,00 euro – 1.405,90 zł, ryczałt za noclegi 140,00 euro – 578,90 zł tytułem kosztów poniesionych poza granicami kraju oraz dieta 11,50 zł tytułem podróży na terenie kraju),

15. od 5 listopad – 5 grudzień ((...)) – łączny koszt 6.837,77 zł (dieta 1.160,00 euro – 4.787,67 zł, ryczałt za noclegi 480,00 euro – 1.981,10 zł tytułem kosztów poniesionych poza granicami kraju oraz dieta 34,50 zł, ryczałt za noclegi 34,50 zł tytułem podróży na terenie kraju),

16. od 11-19 grudzień ((...)) – łączny koszt 1.852,82 zł (dieta 293,33 euro – 1.199,72 zł, ryczałt za noclegi 140,00 euro – 572,60 zł tytułem kosztów poniesionych poza granicami kraju oraz dieta 46,00 zł, ryczałt za noclegi 34,50 zł tytułem podróży na terenie kraju).

Dowód:

- Kserokopie poleceń wyjazdów służbowych oraz delegacji – karta 15-v. 29, 50-55, 60-63, 65-69, 71-v. 73, 80-v. 82, 86-v. 89, 92-94, 96-99, 101-102.

Z tytułu odbywanych przez powoda w 2012 r. podróży służbowych strona pozwana wystawiła następujące dowody wypłaty (KW):

- nr 151/12 z 29.02.2012 r. tytułem - delegacja 02 na kwotę 7.448,62 zł,
- nr 266/12 z 12.03.2012 r. tytułem - delegacja 03 na kwotę 6.289,18 zł,
- nr 384/12 z 30.04.2012 r. tytułem - delegacja 04 na kwotę 7.200,95 zł,
- nr 650/12 z 06.07.2012 r. tytułem - delegacja 06 na kwotę 8.886,53 zł,
- nr 778/12 z 31.08.2012 r. tytułem - delegacja 07 na kwotę 7.979,68 zł,
- nr 953/12 z 23.10.2012 r. tytułem - delegacja 09 na kwotę 7.576,57 zł,
- nr (...) z 31.10.2012 r. tytułem - delegacja 10 na kwotę 6.959,80 zł,
- nr (...) z 30.11.2012 r. tytułem - delegacja 11 na kwotę 1.1996,30 zł,
- nr (...) z 31.12.2012 r. tytułem - delegacja 12 na kwotę 8.690,59 zł.

Dowód:

- Oryginały dokumentów KW – 299 (koperta).

W całym 2012 r. pieniądze z tytułu rozliczenia podróży służbowych powoda, odbierała za niego jego żona M. W. (2). Pieniądze zawsze były jej przekazywane gotówką w kopercie z jej nazwiskiem. Jeżeli przyjechała do siedziby strony pozwanej przez godz. 16:00 wówczas pieniądze były jej przekazywane przez kasjerkę B. Z.. Natomiast gdy przyjechała po godz. 16:00 wtedy pieniądze przekazywał jej portier na portierni. Odbiór gotówki musiała za każdym razem własnoręcznie pokwitować na dokumencie KW, na którym było jej nazwisko. W tytule było odnotowane dieta

za miesiąc poprzedni. Kopia dokumentu nie była jej przekazywana. Za każdym razem przed odbiorem, pieniądze były przez nią liczone. Średnio było to w granicach 3.800,00 zł – 4.200,00 zł. Maksymalnie odebrała raz kwotę 4.500,00 zł.

Dowód:

- Zeznanie świadka M. W. (2) – e-protokół karta 245, 310 (płyta CD),

- Wyjaśnienia powoda R. W. – e-protokół karta 302 (płyta CD).

Podpisy na dokumentach KW nr: 151/12 z 29.02.2012 r., 266/12 z 12.03.2012 r., 384/12 z 30.04.2012 r., 650/12 z 06.07.2012 r., 778/12 z 31.08.2012 r., 953/12 z 23.10.2012 r., (...) z 31.10.2012 r., (...) z 30.11.2012 r., (...) z 31.12.2012 r. nie zostały nakreślone przez M. W. (2). Mogły zostać nakreślone przez powoda.

Dowód:

- Opinie biegłych sądowych – karta 340-383, 473-491, 513-538.

Pismem datowanym na dzień 18 czerwca 2015 r. powód wezwał stronę pozwaną do zapłaty kwoty 86.300,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od kwoty:

- 23.440,00 zł od dnia 11 listopada 2012 r. do dnia zapłaty,

- 51.640,00 zł od dnia 11 stycznia 2014 r. do dnia zapłaty,

- 11.220,00 zł od dnia 11 maja 2014 r. do dnia zapłaty,

tytułem niedopłaty w dietach oraz w limitach za noclegi za okres od czerwca 2012 r. do 1 kwietnia 2014 r.

W odpowiedzi na ww. wezwanie do zapłaty strona pozwana wskazała, że prawidłowo i całkowicie wywiązywała się ze swoich obowiązków, wypłacając na rzecz powoda zarówno diety z tytułu podróży w kwocie 40 euro jak i ryczałty za noclegi w kwocie 20 euro.

Dowód:

- Uwierzytelniona kserokopia wezwania do zapłaty – karta 34-v. 34,

- Uwierzytelniona kserokopia odpowiedzi strony pozwanej – karta 35-v. 35.

Pismem z 12 lutego 2015 r. powód złożył w Sądzie Rejonowym w Środzie Śląskiej wniosek o zawiązywanie strony pozwanej do próby ugodowej, w ramach której domagał się zapłaty kwoty 120.000,00 zł tytułem pozostałej części diet za podróże służbowe oraz ryczałtu za noclegi w podróżach służbowych za okres od 1 stycznia 2012 r. do 3 października 2014 r.

Postanowieniem z 24 marca 2015 r. Sąd Rejonowy w Środzie Śląskiej stwierdził swoją niewłaściwość i przekazał sprawę do rozpoznania tut. Sądowi. Sprawa została zarejestrowana pod sygn. akt X Po 90/15. Pomiędzy stronami nie doszło do ugody.

Dowód:

- Kserokopia wniosku – karta 124-v. 126,

- Kserokopia postanowienia SR w Środzie Śląskiej – karta 127,

- Kserokopia protokołu – karta v. 127.

Średnie miesięczne wynagrodzenie zasadnicze powoda wynosiło 2.700,00 zł brutto.

Dowód:

- Zaświadczenie o zarobkach – w aktach osobowych.

Sąd Rejonowy zważył co następuje.

Powództwo zasługiwało na częściowe uwzględnienie.

W niniejszej sprawie powód domagał się zasądzenia na jego rzecz z tytułu odbywanych podróży służbowych części niewypłaconych diet (23.828,66 zł) oraz w całości niewypłaconych ryczałtów za noclegi (18.891,34 zł) za cały 2012 r.

Bezsporne było, że powód był kierowcą zatrudnionym na podstawie umowy o pracę, wobec czego, do jego zatrudnienia, zastosowanie miały przede wszystkim przepisy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o czasie pracy kierowców (t.j. Dz. U. z 2012 r., poz. 1155 ze zm., zw. dalej ustawą).

Do czasu wydania przez Trybunał Konstytucyjny wyroku z dnia 24 listopada 2016 r., sygn. akt K 11/15, ogłoszonego w Dzienniku Ustaw z dnia 29 grudnia 2016 r., poz. 2206, podstawę prawną roszczeń kierowców o pokrycie kosztów podróży służbowej stanowił przepis art. 21a ustawy oraz przepisy art. 77⁵ § 3 – 5 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy. Zgodnie z unormowaniem zawartym w przepisie art. 21a ustawy, kierowcy w podróży służbowej przysługiwały należności na pokrycie kosztów związanych z wykonywaniem tego zadania służbowego, ustalane na zasadach określonych w przepisach art. 77⁵ § 3-5 k.p. Definicja podróży służbowej zawarta była – i jest w dalszym ciągu – w przepisie art. 2 pkt. 7 ustawy, zgodnie z którym to unormowaniem podróżą służbową jest każde zadanie służbowe polegające na wykonywaniu na polecenie pracodawcy przewozu drogowego poza miejscowość, w której ma siedzibę pracodawca, na rzecz którego kierowca wykonuje swoje obowiązki oraz inne miejsce prowadzenia działalności przez pracodawcę, w szczególności filie, przedstawicielstwa, oddziały lub wyjazdu poza wyżej wskazaną miejscowość w celu wykonania przewozu drogowego. Do czasu wydania przez Trybunał Konstytucyjny wyżej wskazanego wyroku z dnia 24 listopada 2016 r. przyjmowano, że do kierowców w transporcie drogowym nie ma zastosowania art. 77⁵ § 1 k.p., który stanowi, że pracownikowi wykonującemu na polecenie pracodawcy zadanie służbowe poza miejscowością, w której znajduje się siedziba pracodawcy, lub poza stałym miejscem pracy, przysługują należności na pokrycie kosztów związanych z podróżą służbową, zastosowanie ma bowiem wyżej wskazane, autonomiczne rozumienie podróży służbowej. Pogląd ten był powszechnie aprobowany w orzecznictwie (wyrok SN z dnia 20 maja 2011r., II UK 349/10, LEX nr 901607, wyrok SN z dnia 10 lutego 2015r., II UK 225/13, LEX nr 1654743).

Jednakże wyrokiem z dnia 24 listopada 2016 r. Trybunał Konstytucyjny orzekł, iż art. 21a ustawy o czasie pracy kierowców w związku z art. 77⁵ § 2, 3 i 5 Kodeksu pracy w związku z § 9 ust. 1, 2 i 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju (Dz.U.236.1991, ze zm.) w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do kierowców wykonujących przewozy w transporcie międzynarodowym, jest niezgodny z art. 2 Konstytucji. Nadto Trybunał Konstytucyjny orzekł, iż także art. 21a ustawy o czasie pracy kierowców w związku z art. 77⁵ § 2, 3 i 5 Kodeksu pracy w związku z § 16 ust. 1, 2 i 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (Dz.U. z 2013 poz.167) w zakresie w jakim znajduje zastosowanie do kierowców wykonujących przewozy w transporcie międzynarodowym jest niezgodny z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

W konsekwencji wydania powołanego wyroku w orzecznictwie Sądu Najwyższego wyrażony został pogląd, że „Od dnia 29 grudnia 2016 r. (data ogłoszenia wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24 listopada 2016 r., K 11/15 w Dzienniku Ustaw z 2016 r. poz. 2206) art. 21a ustawy o czasie pracy kierowców w związku z art. 77⁵ § 2, 3 i 5

k.p. oraz w związku z § 9 ust. 1, 2 i 4 rozporządzenia z 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju nie może być stosowany. Wyrok Trybunału Konstytucyjnego został wprawdzie ogłoszony w dniu 24 listopada 2016 r. i wówczas objęty nim przepis stracił domniemanie zgodności z Konstytucją RP. Nie oznacza to jednak, że do tego momentu zakwestionowany przez Trybunał Konstytucyjny przepis powinien być bez zastrzeżeń stosowany do stanów faktycznych powstałych przed ogłoszeniem orzeczenia lub innym terminem ustalonym przez Trybunał. Uznany przez Trybunał Konstytucyjny za niezgodny z Konstytucją przepis nie może być stosowany przez sądy i inne organy także w odniesieniu do stanów faktycznych sprzed ogłoszenia orzeczenia Trybunału.” (wyrok SN z dnia 8 marca 2017 r., II PK 410/15, LEX nr 2306367).

W najnowszym, wydanym już po wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24 listopada 2016 r. w orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że mimo, że „(...) nie może być stosowany art. 21a ustawy z 2004 r. o czasie pracy kierowców w związku z art. 77⁵ § 2, 3 i 5 k.p. w związku z § 9 ust. 1, 2 i 4 rozporządzenia z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju. Niemniej jednak obowiązująca ustawa o czasie pracy kierowców, mając charakter *lex specialis* względem przepisów Kodeksu pracy, zawiera definicję podróży służbowej. Naturalną formułą rekompensat takich podróży jest zwrot kosztów pracownikowi. W tym aspekcie normą szczegółową był art. 21a ustawy o czasie pracy kierowców, który został wyeliminowany z porządku prawnego mocą wyroku Trybunału Konstytucyjnego. Jednak w ten sposób nie powstała luka w przepisach, gdyż podstawowe metody wykładni prawa pozwalają na rozstrzygnięcie spornego zagadnienia, choć jej wybór może być różny. Z jednej strony, przez art. 2 ust. 7 ustawy o czasie pracy kierowców można, poszukiwać podstawy prawnej do ustanowienia zasad zwrotu należności z tytułu podróży służbowej w związku z art. 77⁵ § 1 k.p., albo też przez odpowiednie stosowanie art. 4 ustawy o czasie pracy kierowców, zgodnie z którym w zakresie nieuregulowanym ustawą stosuje się przepisy Kodeksu pracy.” (wyrok SN z dnia 17 maja 2017r., II PK 106/16, LEX nr 2306361)

Na podstawie upoważnienia zawartego w przepisie art. 77⁵ § 2 k.p., Minister Pracy i Polityki Społecznej wydał w dniu 19 grudnia 2002 r. rozporządzenie w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju (Dz.U. Nr 236, poz. 1990) oraz rozporządzenie w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju (Dz.U. Nr 236, poz. 1991).

Zgodnie z unormowaniem zawartym w § 3 rozporządzenia w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju drugiego rozporządzeń, z tytułu podróży odbywanej w terminie i miejscu określonym przez pracodawcę pracownikowi przysługują diety oraz zwrot kosztów: 1) przejazdów; 2) noclegów; 3) dojazdów środkami komunikacji miejscowej; 4) innych udokumentowanych wydatków, określonych przez pracodawcę odpowiednio do uzasadnionych potrzeb. Dieta jest przeznaczona na pokrycie zwiększonych kosztów wyżywienia w czasie podróży i wynosi 23,00 zł za dobę podróży (§ 4 ust. cytowanego rozporządzenia). Należność z tytułu diet oblicza się za czas od rozpoczęcia podróży (wyjazdu) do powrotu (przyjazdu) po wykonaniu zadania, w następujący sposób: 1) jeżeli podróż trwa nie dłużej niż dobę i wynosi: a) od 8 do 12 godzin - przysługuje połowa diety, b) ponad 12 godzin - przysługuje dieta w pełnej wysokości; 2) jeżeli podróż trwa dłużej niż dobę, za każdą dobę przysługuje dieta w pełnej wysokości, a za niepełną, ale rozpoczętą dobę: a) do 8 godzin - przysługuje połowa diety, b) ponad 8 godzin - przysługuje dieta w pełnej wysokości (§ 4 ust. 2 cytowanego rozporządzenia). W myśl § 2 rozporządzenia w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju, z tytułu podróży, odbywanej w terminie i w państwie określonym przez pracodawcę, pracownikowi przysługują: 1) diety; 2) zwrot kosztów: a) przejazdów i dojazdów, b) noclegów, c) innych wydatków, określonych przez

pracodawcę odpowiednio do uzasadnionych potrzeb. W § 3 cytowanego rozporządzenia wskazano, że czas pobytu pracownika poza granicami kraju liczy się przy podróży odbywanej środkami komunikacji: 1) lądowej – od chwili przekroczenia granicy polskiej w drodze za granicę do chwili przekroczenia granicy polskiej w drodze powrotnej do kraju. Dieta przysługuje w wysokości obowiązującej dla docelowego państwa podróży i oblicza się ją w następujący sposób: 1) za każdą dobę podróży przysługuje dieta w pełnej wysokości; 2) za niepełną dobę podróży: a) do 8 godzin – przysługuje 1/3 diety, b) ponad 8 do 12 godzin - przysługuje 1/2 diety, c) ponad 12 godzin – przysługuje dieta w pełnej wysokości (§ 4 ust. 3 i 4 cytowanego rozporządzenia).

Kwestię zwrotu kosztów noclegu poza granicami kraju regulują akty wykonawcze w postaci cytowanego już rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju oraz w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (Dz.U. z 2013 poz.167).

W przepisie § 9 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju wskazano, że za nocleg przysługuje pracownikowi zwrot kosztów w wysokości stwierdzonej rachunkiem hotelowym, w granicach ustalonego na ten cel limitu określonego w załączniku do rozporządzenia (ust. 1). W razie nieprzedłożenia rachunku za nocleg, pracownikowi przysługuje ryczałt w wysokości 25% limitu, o którym mowa w ust. 1. Ryczałt ten nie przysługuje za czas przejazdu (ust. 2) Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się, jeżeli pracodawca lub strona zagraniczna zapewnia pracownikowi bezpłatny nocleg (ust. 4). Zgodnie z unormowaniem zawartym w § 16 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej ustawodawca wskazał, że za nocleg podczas podróży zagranicznej pracownikowi przysługuje zwrot kosztów w wysokości stwierdzonej rachunkiem, w granicach limitu określonego w poszczególnych państwach w załączniku do rozporządzenia. Stosownie do regulacji zawartej w § 16 ust. 2 rozporządzenia w razie nieprzedłożenia rachunku za nocleg, pracownikowi przysługuje ryczałt w wysokości 25% limitu, o którym mowa w ust. 1, przy czym ryczałt ten nie przysługuje za czas przejazdu. Przepisów powyższych nie stosuje się, jeżeli pracodawca lub strona zagraniczna zapewniają pracownikowi bezpłatny nocleg (§ 16 ust. 4).

Reasumując, w orzecznictwie przyjmuje się, że „Po wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24 listopada 2016 r., K 11/15, nie stosuje się art. 21a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o czasie pracy kierowców, ale stosuje się art. 77⁵ § 1, 3 i 4 k.p., a także art. 77⁵ § 5 k.p., jednakże ten ostatni przepis tylko w przypadku, gdy pracodawca nie uregulował zasad zwrotu należności z tytułu podróży służbowej w układzie zbiorowym pracy, regulaminie wynagradzania lub umowie o pracę.” (wyrok SN z dnia 8 marca 2017r., II PK 410/15, LEX nr 2306367).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy wskazać należy, że strona pozwana jako pracodawca nie będący jednostką sfery budżetowej, była – zgodnie z literalną treścią przepisu ustawy - uprawniona do określenia innej wysokości diet, niż wskazane w powoływanym rozporządzeniu. Przepisy rozporządzeń mogłyby mieć zastosowanie jedynie w przypadku, gdyby postanowień dotyczących diet nie zawierały postanowienia umowy, regulaminu wynagradzania lub układu zbiorowego pracy. Powyższe prowadzi zatem do jednoznacznego wniosku, że wobec uregulowania kwestii diet w akcie prawa zakładowego w postaci zarządzenia wykonawczego do regulaminu wynagradzania, powodowi nie przysługiwały diety w wysokości określonej rozporządzeniami. Zauważyć nadto należy, że regulacje zawarte w Regulaminie wynagradzania obowiązującym u strony pozwanej w czasie trwania stosunku pracy spełniały wymagania przepisu art. 77⁵ § 4 k.p., albowiem stawka diety ustalona przez pracodawcę (40 euro) była znacznie wyższa niż wysokość diety za dobę krajowej podróży służbowej, która to kwota wynosiła 23,00 zł.

Jak wynika z ustaleń faktycznych, czego powód zresztą nie kwestionował, a co podnosił chociażby w samym pozwie, za okres sporny były mu wypłacane diety z tytułu odbywanych podróży służbowych w wysokości 40,00 euro za dobę. W całym 2012 r. świadczenie to odbierała w gotówce za powoda jego żona M. W. (2). Z jej zeznań wynika, że z tego tytułu co miesiąc pobierała średnio około 4.000,00 zł. Przyjmując, że jedna dieta wynosiła 40,00 euro, a powód średnio był w podróży służbowej 25 dni, czyli winien otrzymać tytułem diet średnio 1.000,00 euro miesięcznie, co przy stawce założymy 4,00 zł/1 euro (jak liczy to powód) daje 4.000,00 zł. Ustalone regulaminem diety zostały zatem powodowi w pełni wypłacone i żądanie wypłacenia wyższych diet nie znajduje żadnej podstawy prawnej.

Nie znajduje również uzasadnienia dochodzenie od pracodawcy ryczałtu za nocleg w oparciu o przepisy rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju. Wysokość należności za nocleg, podobnie jak w przypadku diet została określona w obowiązujących u strony pozwanej aktach prawa wewnętrznego, co tym samym wyłączało dopuszczalność stosowania w tym zakresie przepisów powoływanych rozporządzeń.

Podkreślenia wymaga, że zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 8.03.2017 r. (II PK 409/15), „Konsekwencją wyroku Trybunału Konstytucyjnego 24 listopada 2016 r., K 11/15, jest utrata aktualności uchwały Sądu Najwyższego z dnia 12 czerwca 2014 r., II PZP 1/14 (OSNP 2014 nr 12, poz. 164) w zakresie, w jakim wskazywała ona, że postanowienia zakładowych przepisów prawa pracy regulujących kwestię świadczeń należnych kierowcom zatrudnionym w transporcie międzynarodowym z tytułu podróży służbowych nie mogą przewidywać świadczeń w wysokości niższej niż przewidziane w aktach wykonawczych wydanych na podstawie art. 77⁵ k.p.”. W przypadkach – jak w niniejszej sprawie – uregulowania przez pracodawcę wysokości świadczeń z tytułu ryczałtów w regulaminie wynagradzania, nie ma zatem podstaw do dochodzenia przez pracowników różnicy między kwotami ryczałtów wynikającymi z rozporządzenia a kwotami ustalonymi w regulaminach (por. również wyrok SN z 30 maja 2017 r., I PK 154/16).

W świetle powyższego uznać należy, że kwoty należne powodowi tytułem zwrotu kosztów podróży służbowych zostały ustalone prawidłowo, w oparciu o obowiązujące przepisy prawa zakładowego. Zgodnie z zarządzeniem do regulaminu wynagradzania, ryczałt za noclegi na terenie Unii Europejskiej został określony na kwotę 20,00 euro. Nie mniej jednak postępowanie dowodowe nie wykazało, aby należności z tego tytułu uregulowane w regulaminie, zostały powodowi faktycznie wypłacone. Za dowód pełnego rozliczenia diet oraz ryczałtów za noclegi nie można uznać przedstawionych przez stronę pozwaną dokumentów KW, mających potwierdzać odbiór określonych świadczeń w gotówce. Dokumenty te są całkowicie niewiarygodne, albowiem były podpisywane przez kierowców, w tym również przez powoda „in blanco” – nie zawierały wysokości wypłacanych kwot, tytułów z jakiego są one wypłacane. Były one uzupełniane o te informacje dopiero po przedstawieniu przez kierowcę rozliczenia podróży służbowych, na podstawie których były wyliczane przysługujące mu z tego tytułu świadczenia. Natomiast po ich uzupełnieniu przez księgowość kierowcy nie otrzymywali ich kopii i nie mieli wglądu do tych dokumentów. Powód po raz pierwszy zobaczył podpisane przez siebie dokumenty „in blanco” po uzupełnieniu ich o rozliczenia podróży służbowych dopiero w toku niniejszego postępowania. Z zeznań świadka B. Z. wynika, że były one podpisywane przez kierowców „in blanco” dla celów księgowych z uwagi na konieczność rozliczenia delegacji w odcinkach miesięcznych. Jeżeli delegacja wypisana była przez kierowcę i potocznie mówiąc „złamał” on miesiąc, to trzeba było ją zaksięgować do następnego miesiąca, bo system nie pozwalał dzielić, bądź dodawać do następnego miesiąca, miesiąca poprzedniego. To, że kierowcy podpisywali dowody wypłaty „in blanco” potwierdzają zeznania praktycznie wszystkich świadków. Przedstawione dokumenty wypłaty KW nie mają więc nic wspólnego z rzeczywistym, faktycznym wypłacaniem powodowi mających wynikać z nich świadczeń pieniężnych. Jako dokumenty „in blanco” w tym zakresie z oczywistych i logicznych względów nie mają i nie mogą mieć żadnej wartości dowodowej.

Bez większego znaczenia było więc, czy przedstawione przez stronę pozwaną oryginały dokumentów KW za 2012 r. zostały podpisane przez powoda, czy też nie, gdyż nawet jeżeli faktycznie zostały przez niego podpisane, to jako „in blanco” nie mogą stanowić żadnego wiarygodnego dowodu potwierdzającego faktyczny odbiór przez powoda

określonych w tych dokumentach kwot pieniędzy, które były wpisywane dopiero w późniejszym czasie, bez żadnej wiedzy powoda. Ponadto z opinii biegłych wynika, iż znajdujące się na nich podpisy nie zostały nakreślone przez żonę powoda

M. W. (2). Podczas gdy z zeznań tego świadka wynika, iż odbierając za powoda gotówkę za każdym razem kwitowała jej odbiór. Strona pozwana jednak takich dokumentów, potwierdzających faktyczną wysokość otrzymanywanych przez powoda należności z tytułu podróży służbowych nie przedstawiła w toku postępowania.

Z ustaleń faktycznych wynika, że w całym 2012 r. pieniądze z tytułu rozliczenia podróży służbowych powoda, odbierała za niego jego żona M. W. (2). Świadek M. W. (2) potwierdza te okoliczności. Jednocześnie z jej zeznań wynika, że średnio z tego tytułu odbierała ona około 4.000,00 zł. Środki te stanowiły jednak tylko i wyłącznie rozliczenie diet ustalonych na 40,00 euro za dobę. Nie pokrywały natomiast ustalonej w regulaminie wysokości ryczałtów za noclegi (20,00 euro za dobę). Z przedstawionych przez stronę pozwaną rozliczeń delegacji powoda za 2012 r. wynika, że z tego tytułu należało mu się świadczenie w łącznej wysokości 18.891,34 zł.

Odnosząc się natomiast do podnoszonej przez powoda jakoby nie miał wiedzy o obowiązywaniu u strony pozwanej regulaminu wynagradzania, w ocenie Sądu, zarzuty te były bezzasadne. Należy zwrócić uwagę, iż powód był pracownikiem strony pozwanej od września 2001 r. i podnoszona przez powoda okoliczność, że przez ponad 10 lat pracy nie miałby żadnej wiedzy o obowiązującym u strony pozwanej regulaminach jest sprzeczne z zasadami logicznego rozumowania oraz przede wszystkim doświadczenia życiowego, gdyż powszechnie wiadomo, iż pracownicy mają w zwyczaju wymieniać się takimi informacjami pomiędzy sobą, tym bardziej w środowisku kierowców zawodnych, gdzie rozliczenie podróży służbowych jest istotną częścią wypłacanych im świadczeń przez pracodawców. Regulamin wynagradzania został wprowadzony w 2005 r. i niewiarygodne jest, aby przez kolejne lata pracy powód nigdy nie słyszał o obowiązującym regulaminie, który regulował bardzo istotną dla każdego kierowcy kwestię podróży służbowych. Pracodawca jest obowiązany zapoznać pracownika z obowiązującymi regulacjami wewnętrznymi. Może to nastąpić nie tylko poprzez przedstawienie pracownikowi takiego regulaminu do zapoznania się ale również poprzez sposób przyjęty zwyczajowo w zakładzie pracy np. poprzez udostępnienie w dziale kadr, wywieszenie go w miejscu ogólnie dostępnym itp., gdyż przepisy prawa pracy nie regulują dokładnie tej kwestii. Z zeznań świadków wynika, iż regulamin wynagradzania oraz wydawane na jego podstawie zarządzenia zarządu spółki odnośnie należności z tytułu podróży służbowych były ogólnodostępne dla pracowników w dziale zatrudnienia oraz na tablicy ogłoszeń. Natomiast w przypadku zmian w regulaminie pracownicy byli o nich informowani na spotkaniach organizowanych przez zarząd spółki. Dlatego też tłumaczenia powoda, że nie został on zapoznany z obowiązującymi regulacjami wewnętrznymi są niewiarygodne.

W ocenie Sądu, częściowo zasadny okazał się podnoszony przez stronę pozwaną zarzut przedawnienia roszczenia.

Zgodnie z art. 294 § 1 k.p., roszczenia ze stosunku pracy ulegają przedawnieniu z upływem 3 lat od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne. Powód dochodzi roszczeń okresowych za 2012 r. Z ustaleń faktycznych wynika, że należności z tytułu podróży służbowych za dany miesiąc były wypłacane do 10 dnia następnego miesiąca. Poszczególne roszczenia przedawniały się więc z końcem 10-go każdego miesiąca i tak przykładowo: za styczeń 2012 r. z dniem 10 lutego 2015 r., za czerwiec 2012 r. z dniem 10 lipca 2015 r., za grudzień 2012 r. z dniem 10 stycznia 2016 r. Tym czasem pozew został wniesiony w dniu 21 grudnia 2015 r. (k. 36).

Należy mieć jednak na uwadze, iż zgodnie z art. 295 § 1 k.p., bieg przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed właściwym organem powołanym do rozstrzygania sporów lub egzekwowania roszczeń przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia lub poprzez uznanie roszczenia. Z ustaleń faktycznych wynika, że w połowie lutego 2015 r. powód wniósł do Sądu Rejonowego w Środzie Śląskiej wniosek o zawiązanie strony pozwanej do próby ugodowej w zakresie między innymi części diet oraz ryczałtów za noclegi za 2012 r. Przedawnieniu uległo zatem roszczenie za styczeń 2012 r., które było wymagalne z dniem 10 lutego 2012 r., gdyż w tym przypadku trzyletni termin przedawnienia mijał 10 lutego 2015 r., a więc zawiązanie do próby ugodowej wniesione w połowie lutego 2015 r. nie przerwało jego biegu.

Z przedstawionej przez stronę pozwaną delegacji obejmującej okres od 4 stycznia do 3 lutego 2012 r. wynika, że za cały ten okres powodowi należał się ryczałt za noclegi w łącznej kwocie 2.386,22 zł. Rozliczenie obejmuje jednak 3 dni lutego, wobec czego za styczeń powodowi należał się ryczałt za 25 noclegów (28 - 3) w kwocie 2.099,75 zł (25 noclegów x 20,00 euro x 4.1995 zł/euro), która uległa przedawnieniu.

W ocenie Sądu błędne jest natomiast założenie strony pozwanej jakoby w toku procesu doszło do zmiany żądania, przez co ostatecznie dochodzone przez powoda roszczenia za 2012 r. miały ulec przedawnieniu. W zakresie samych diet zarzut ten nie miał większego znaczenia, gdyż jak wykazało postępowanie dowodowe, świadczenie to zostało powodowi w całości wypłacone w odpowiedniej wysokości zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie wewnętrznymi regulacjami. Zarzut ten mógł mieć znaczenie tylko w przypadku roszczenia o ryczałty za noclegi.

Bezsporne było, że powód dochodził roszczeń z tytułu podróży służbowych (diety, ryczałty za noclegi) za cały 2012 r. W pozwie z 21 grudnia 2015 r., wskazał, iż na dochodzoną przez niego kwotę 42.720,00 zł składa się część niewypłaconych diet oraz w całości niewypłaconych ryczałtów za noclegi. Natomiast pismem z 25 kwietnia 2017 r. powód wcale nie zmienił podstawy faktycznej żądania, gdyż nadal konsekwentnie domagał się wypłaty części diet oraz w całości niewypłaconych ryczałtów za noclegi za odbyte w 2012 r. podróże służbowe. Zweryfikował tylko na podstawie udostępnionych przez stronę pozwaną dokumentów, kwotę dochodzonych roszczeń w rozbiciu na poszczególne świadczenia. Również we wniosku o zawezwanie do próby ugodowej powód wskazuje identyczne podstawy faktyczne w zakresie żądań wypłaty należności z tytułu podróży służbowych. Wyraźnie wskazuje, iż domaga się wypłaty części należnych mu i niewypłaconych diet oraz w całości ryczałtów za noclegi, które nigdy nie były mu wypłacane za odbyte między innymi w 2012 r. podróże służbowe.

Dlatego też w pkt. I sentencji wyroku Sąd zasądził na rzecz powoda kwotę 16.791,59 zł (18.891,34 zł - 2.099,75 zł) tytułem ryczałtów za noclegi za okres luty-grudzień 2012 r., w pozostałym zakresie oddalając powództwo (pkt II sentencji wyroku).

O odsetkach, Sąd orzekł w oparciu o art. 481 § 1 k.c. w zw. z art. 300 k.p. Z ustaleń faktycznych wynika, że należności z tytułu podróży służbowych za dany miesiąc były płatne do 10-go następnego miesiąca. Dlatego też Sąd zasądził odsetki zgodnie z żądaniem powoda, tj. od 11 stycznia 2013 r. Przy czym do 31 grudnia 2015 r. były to odsetki ustawowe, a od 1 stycznia 2016 r., w związku ze zmianą wprowadzoną ustawą z 9 października 2015 r. o zmianie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2015.1830), odsetki ustawowe za opóźnienie.

Stan faktyczny w sprawie, Sąd ustalił w oparciu o osobowe źródła dowodowe oraz na podstawie zaoferowanych przez strony dowodów z dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy, które zostały sporządzone w przewidzianej formie, a ich autentyczność, nie została skutecznie zakwestionowana przez strony w toku postępowania. W świetle zgromadzonego materiału dowodowego, Sąd nie dał jednak wiary przedstawionym przez stronę pozwaną dokumentom KW na okoliczność wypłaty powodowi określonych kwot z tytułu delegacji. Jak już wskazano w trakcie rozważań, były one podpisywane przez powoda „in blanco”. Znajdujące się na nich kwoty oraz tytuły wypłat były dopisywane dopiero później. Określone na nich kwoty wynikały tylko i wyłącznie z dokonanych wyliczeń formalnych rozliczenia delegacji, a nie faktycznych wypłaconych powodowi kwot. Należy podkreślić, iż w 2012 r. powód nie odbierał żadnych świadczeń z tytułu delegacji służbowych, a były one wypłacane kierowcom tylko gotówką. Świadczenia te odbierała małżonka powoda, która kwitowała ich odbiór na innych dokumentach niż te znajdujące się w aktach sprawy, które jednak nie zostały przedstawione przez stronę pozwaną, gdyż jaka twierdzi strona pozwana nie były one archiwizowane. Należy jeszcze raz wyraźnie podkreślić, iż dokumenty wypłaty „in blanco” nie mają żadnej wartości dowodowej. Nie stanowią dowodu na potwierdzenie odbioru przez określoną osobę, w tym przypadku powoda, jakiegokolwiek kwot w nich wskazanych.

Odnosząc się do opinii biegłych sądowych, przy ostatecznym rozważaniu kwestii spornych, okazały się one mało przydatne. W świetle tego, iż kwestionowane przez powoda dokumenty KW były podpisywane przez kierowców „in blanco”, nie miało większego znaczenia czy znajdujące się na nich podpisy zostały nakreślone przez powoda, czy też

nie, gdyż nie mogły one stanowić wiarygodnego potwierdzenia wypłaty powodowi określonych w nich kwot, a jak wykazało postępowanie dowodowe w 2012 r. należności z tytułu podróży służbowych odbierała za powoda wyłącznie jego małżonka.

Oceny zeznań świadków oraz wyjaśnień stron, Sąd dokonał w kontekście całokształtu zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego. Sąd dał im wiarę, gdyż w zakresie faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy ich zeznania w większości okazały się zbieżne i spójne ze sobą oraz z wiarygodnymi dowodami z dokumentów. Świadkowie oraz strony zgodnie potwierdzają, że wypłata należności z tytułu delegacji odbywała się gotówką „do ręki” kierowcy lub upoważnionej poprzez niego osoby (członka rodziny, innego kierowcy), a także, iż pracownicy wcześniej podpisywali dokumenty KW „in blanco”. Ponadto część świadków zgodnie potwierdza, iż miała wiedzę o obowiązującym u strony pozwanej regulaminie wynagradzania.

W pkt. III sentencji wyroku, Sąd na podstawie art. 100 zd. pierwsze k.p.c. stosunkowo rozdzielił poniesione przez strony koszty procesu, na które składały się wynagrodzenia pełnomocników. Zgodnie z § 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. poz. 1800 ze zm.) oraz rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. poz. 1804 ze zm.), stawka minimalna wynosiła 4.800,00 zł. Zgodnie bowiem do § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 12 października 2016 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. poz. 1668) oraz rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 12 października 2016 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. poz. 1667), do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie w/w rozporządzeń stosuje się przepisy dotychczasowe do czasu zakończenia postępowania w danej instancji. Powództwo zostało uwzględnione w 39%, a strony poniosły porównywalne koszty (wynagrodzenia pełnomocników). Strona pozwana winna zatem zwrócić powodowi kwotę 1.872,00 zł (39% stawki minimalnej), natomiast powód stronie pozwanej kwotę 2.928,00 zł (61% stawki minimalnej). Zatem przy ostatecznym rozrachunku stron powód winien zwrócić stronie pozwanej kwotę 1.052,00 zł (2.928,00 zł - 1.872,00 zł).

W pkt. IV sentencji wyroku Sąd na podstawie art. 113 ust. 1 w zw. z art. 13 ust. 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz art. 98 k.p.c. nałożył na stronę pozwaną obowiązek uiszczenia kwoty 839,55 zł (~ 5% z 16.791,59 zł) tytułem części opłaty od pozwu oraz 1.858,51 zł tytułem części wynagrodzenia biegłych sądowych, w zakresie w jakim strona pozwana przegrała powództwo, od uiszczenia których powód był zwolniony z mocy ustawy. Łącznie było to 2.698,06 zł.

W punkcie V sentencji wyroku, pozostałymi nieuiszczonymi kosztami sądowymi, Sąd na podstawie art. 113 ust. 1 w zw. z art. 100 ust. 1, art. 96 ust. 1 pkt 4, art. 35 pkt 1 ustawy z 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych obciążył Skarb Państwa, mając na uwadze, że zgodnie z dyspozycją art. 98 k.p.c. nie było podstaw do obciążenia tymi kosztami strony pozwanej natomiast powód, był zwolniony od ich uiszczenia z mocy ustawy.

O rygorze natychmiastowej wykonalności w pkt VI sentencji wyroku orzeczono na podstawie art. 477² § 1 k.p.c. Z zaświadczenie znajdującego się w aktach osobowych powoda wynika, iż jego średnie miesięczne wynagrodzenie zasadnicze wynosiło 2.700,00 zł brutto.